

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SEKCJA CZWARTA

SPRAWA GRABOWSKI przeciwko POLSCE

(Skarga nr 57722/12)

WYROK

STRASBURG

30 czerwca 2015

Ten wyrok uprawomocni się na warunkach określonych w Artykule 44 pkt 2 Konwencji. Może podlegać korekcie wydawniczej.

W sprawie Grabowski przeciwko Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Seksja Czwarta), zasiadając jako Izba w składzie:

Guido Raimondi, *Przewodniczący*

Päivi Hirvelä,

George Nicolaou,

Nona Tsotsoria,

Krzysztof Wojtyczek,

Faris Vehabović,

Yonko Grozev, *sędziowie*

oraz Françoise Elens-Passos, *Kanclerz Sekcji,*

Obradując na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 czerwca 2015 roku,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 57722/12) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, wniesionej na podstawie art. 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencja”) przez obywatela Polski, Pana Maksymiliana Grabowskiego („skarżący”) w dniu 31 sierpnia 2012 r.

2. Skarżący reprezentowany był przez Pana M. Burdę, prawnika z praktyką w Krakowie. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika, Panią J. Chrzanowską, z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucił, na podstawie art. 5 ust. 1 Konwencji, że jego przedłużające się pozbawienie wolności w schronisku dla nieletnich było niezgodne z prawem oraz, że nie mógł skorzystać ze środków odwoławczych umożliwiających ustalenie legalności pozbawienia wolności.

4. W dniu 30 stycznia 2013 r. skarga została zakomunikowana Rządowi.

5. Pisemne stanowisko w sprawie zostało wniesione przez Helsińską Fundację Ochrony Praw Człowieka z siedzibą w Warszawie. Przewodniczący zezwolił Fundacji na działanie w charakterze strony trzeciej (art. 36 pkt ust. 2 Konwencji oraz Reguła 44 pkt 2 Regulaminu Trybunału).

6. W skierowanym do Trybunału liście z dnia 18 września 2013 r., Rząd wniósł o skreślenie skargi z listy spraw na podstawie art. 37 Konwencji oraz załączył tekst jednostronnej deklaracji mającej na celu rozwiązanie kwestii podniesionych przez skarżącego. Skarżący odrzucił propozycję Rządu w swoim stanowisku z dnia 27 listopada 2013 r. W dniu 1 kwietnia 2014 r. Trybunał postanowił odrzucić wniosek Rządu o skreślenie skargi z listy

spraw, z załączoną jednostronną deklaracją Rządu, oraz rozpoznać skargę co do meritum.

STAN FAKTYCZNY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

7. Skarżący urodził się w 1995 r. i mieszka w Krakowie.

8. W dniu 7 maja 2012 r. skarżący został aresztowany na podstawie podejrzenia popełnienia trzech przestępstw rozboju oraz usiłowania popełnienia innego przestępstwa rozboju z użyciem maczety w dniu 4 maja 2012 r. Skarżący początkowo został umieszczony w policyjnej izbie dziecka w Krakowie.

9. W dniu 7 maja 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza (Wydział Rodzinny i Nieletnich) wszczął postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia, czy skarżący popełnił zarzucane przestępstwa.

10. W tym samym dniu Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza postanowił o umieszczeniu skarżącego w schronisku dla nieletnich na okres trzech miesięcy. Sąd uznał, że w świetle ujawnionych dowodów istnieje uzasadnione podejrzenie, iż skarżący popełnił trzy przestępstwa rozboju, usiłował popełnić kolejne przestępstwo rozboju, a nadto popełnił inne przestępstwa. Sąd zwrócił również uwagę, że skarżący jest osobą zdemoralizowaną, zaś charakter przestępstw, o które został oskarżony, przemawia za umieszczeniem go w zakładzie poprawczym. Sąd uznał nadto, że zachodzi obawa ukrycia się skarżącego oraz wywierania przez niego presji na świadków.

11. Skarżący wniósł zażalenie na postanowienie sądu. Zarzucił on m.in., że nie istniała obawa jego ucieczki ani wpływania przez niego na świadków. Ponadto sprzeciwił się umieszczeniu go w schronisku dla nieletnich, wskazując, że w przeszłości cierpiał na chorobę psychiczną oraz uczył się w szkole specjalnej.

12. W dniu 10 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał w mocy postanowienie sądu niższej instancji. Sąd miał na uwadze powagę przestępstw, których popełnienie zarzucono skarżącemu, a także fakt, że nie można ich traktować jako odosobniony incydent. Sąd zwrócił również uwagę, że w przeszłości sąd rodzinny udzielił skarżącemu upomnienia, a także zastosował wobec niego dozór kuratora. W świetle tych okoliczności uznano za prawdopodobne, że skarżący zostanie umieszczony w zakładzie poprawczym. Umieszczenie skarżącego w schronisku dla nieletnich było nadto uzasadnione faktem, że groził on jednej z ofiar rozboju. Odpowiadając na argumenty dotyczące zdrowia psychicznego skarżącego sąd zwrócił uwagę, że - pomijając odosobnienie skarżącego - umieszczenie

go pod pieczę wychowawczą nie może zostać uznane za wpływające negatywnie na jego samopoczucie.

13. W dniu 27 lipca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza postanowił o rozpoznaniu sprawy skarżącego w postępowaniu poprawczym.

14. W dniu 9 sierpnia 2012 r. obrońca skarżącego wniósł do Sądu Rejonowego dla Karkowa - Krowodrza o zarządzenie natychmiastowego zwolnienia skarżącego. Wskazał on, że okres trzech miesięcy, na który orzeczono ten środek, upłynął w dniu 7 sierpnia 2012 r., oraz, że nie wydano postanowienia o przedłużeniu jego stosowania. Zarzucił on, że zgodnie z art. 27 § 4 i 5 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, postanowienie o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich może zostać wydane wyłącznie przez sąd po uprzednim zawiadomieniu stron i obrońcy nieletniego o terminie posiedzenia, na którym ma zapaść rozstrzygnięcie w tym przedmiocie. W sekretariacie sądu obrońca skarżącego otrzymał informację, że w praktyce takie postanowienia nie są wydawane, oraz, że wystarczające jest wydanie przez sąd postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym. Obrońca skarżącego wyraził sprzeciw wobec takiej praktyki, uznając ją za niezgodną z prawem.

15. W dniu 9 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie ze schroniska dla nieletnich, wskazując następujące powody:

„Nieletni Maksymilian Grabowski jest oskarżony o popełnienie czynów zabronionych z użyciem niebezpiecznego narzędzia.

Okoliczności powyższe wyłączają możliwość zastosowania w stosunku do nieletniego innego środka zabezpieczającego.

Obecnie stan zdrowia nieletniego jest normalny.

Wobec braku powodów, które uzasadniałyby uchylenie środka zabezpieczającego w stosunku do nieletniego, postanowiono jak wyżej na podstawie art. 20 i 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”.

16. W dniu 9 sierpnia 2012 r. obrońca skarżącego zwrócił się do Dyrektora Schroniska dla Nieletnich w Gackach, wnosząc o zwolnienie skarżącego z ośrodka.

17. W liście z dnia 16 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza poinformował obrońcę skarżącego, że sąd, po wydaniu postanowienia o rozpoznaniu sprawy skarżącego w postępowaniu poprawczym w dniu 27 lipca 2012 r., nie postanowił o przedłużeniu pobytu skarżącego w schronisku dla nieletnich na podstawie art. 27 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

18. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza przeprowadził rozprawy w sprawie skarżącego w dniach 21 listopada 2012 r. oraz 9 stycznia 2013 r. W tym samym dniu sąd orzekł, że skarżący popełnił zarzucane mu przestępstwa. Sąd orzekł umieszczenie skarżącego w zakładzie poprawczym, jednakże zawiesił zastosowanie tego środka na okres próby w wymiarze 2 lat. Ponadto, sąd ustanowił nadzór kuratora sądowego nad skarżącym w okresie próby.

19. W związku z powyższym wyrokiem, w dniu 9 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza uchylił środek w postaci umieszczenia skarżącego w schronisku dla nieletnich. Skarżący został zwolniony ze schroniska dla nieletnich tego samego dnia.

20. Orzeczenie z dnia 9 stycznia 2013 r. nie zostało zaskarżone, w związku z czym uprawomocniło się ono w dniu 14 lutego 2013 r.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I MIĘDZYKRAJOWE

A. Właściwe krajowe i praktyka

1. Właściwe postanowienia Konstytucji

21. Art. 41 ust. 1 i 2 Konstytucji stanowi, w odpowiednim zakresie:

"1. Każdemu zapewnia się wolność osobistą i nietykalność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawach.

2. Każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia (...)."

2. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

22. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, "ustawa o nieletnich"), określa, między innymi, procedury stosowane w stosunku do nieletnich, którzy popełnili przestępstwa między 13 a 17 rokiem życia. Postępowanie zwykle prowadzone jest przez sąd rodzinny.

23. Podstawowe właściwości ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich zostały wskazane w wyroku Trybunału w sprawie *Adamkiewicz przeciwko Polsce* (skarga nr 54729/00, pkt 51 - 62, 2 marca 2010 r.).

24. Art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich stanowi o umieszczeniu nieletniego w schronisku dla nieletnich. Przewiduje on, w istotnym zakresie:

§1. Nieletniego można umieścić w schronisku dla nieletnich, jeżeli zostaną ujawnione okoliczności przemawiające za umieszczeniem go w zakładzie poprawczym, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów czynu karalnego, albo jeżeli nie można ustalić tożsamości nieletniego.

...

§3. Okres pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich przed skierowaniem sprawy na rozprawę nie może trwać dłużej niż 3 miesiące; okres pobytu należy określić w postanowieniu o umieszczeniu nieletniego w schronisku.

§4. Jeżeli, ze względu na szczególne okoliczności sprawy, zachodzi konieczność przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, można ten pobyt przedłużyć na okres nieprzekraczający dalszych 3 miesięcy.

§5. O przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich sąd rodzinny orzeka na posiedzeniu. O terminie posiedzenia zawiadamia się strony i obrońcę nieletniego.

§6. Łączny pobyt nieletniego w schronisku dla nieletnich, do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia, o którym mowa w art. 32r, nie może być dłuższy niż rok. Do okresu tego nie wlicza się nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w schronisku dla nieletnich trwającej dłużej niż 3 dni oraz okresu obserwacji psychiatrycznej.

§7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek sądu prowadzącego sprawę, sąd okręgowy, w którego okręgu toczy się postępowanie, może przedłużyć okres pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, o którym mowa w § 6, na czas oznaczony.

25. Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich, postępowanie było podzielone na dwa stadia: postępowanie wyjaśniające oraz postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie przed sądem mogło być prowadzone bądź jako postępowanie opiekuńczo-wychowawcze, podczas którego sąd rodzinny mógł zastosować środki wychowawcze lub lecznicze, bądź jako postępowanie poprawcze, w którym sąd mógł orzec o umieszczeniu nieletniego w zakładzie poprawczym.

26. Zgodnie z art. 42 § 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, sędzia rodzinny wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w

postępowaniu poprawczym, jeżeli uzna, że zachodzą warunki do umieszczenia nieletniego w zakładzie poprawczym. Zgodnie z art. 43 § 4 ustawy, postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym zastępuje akt oskarżenia.

3. Nowelizacja ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z 2014 r.

27. Przepisy ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich zostały znowelizowane na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1165). Ustawa ta wprowadziła jednolite postępowanie w sprawach nieletnich, toczące się przed sądem rodzinnym. W konsekwencji, sąd nie jest już obowiązany wydawać postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym albo w postępowaniu poprawczym. Art. 42 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich został uchylony.

4. Poruszenie problemu przez Rzecznika Praw Obywatelskich

28. W liście do Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2013 r., Rzecznik Praw Obywatelskich podniosła kwestię niespójności interpretacji art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Na podstawie napływających skarg, Rzecznik Praw Obywatelskich poinformowała Ministra Sprawiedliwości, że sądy rodzinne, opierając się na art. 27 § 3 lub art. 27 § 6 w związku z art. 27 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, przyjmują, że samo skierowanie sprawy do rozpoznania w postępowaniu poprawczym stanowi podstawę do przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich.

29. Rzecznik Praw Obywatelskich zwróciła się do Sądów Okręgowych w Warszawie, Krakowie i Gdańsku z prośbą o informacje na temat praktyki orzeczniczej sądów rodzinnych w tym zakresie. Uzyskane informacje wskazywały, że zgodnie z powszechnie przyjętą interpretacją art. 27 § 3 ustawy, do przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich nie było konieczne wydanie odrębnego postanowienia w tym przedmiocie. Rzecznik Praw Obywatelskich uznała, że praktyka taka ma daleko idące konsekwencje w odniesieniu do nieletnich, których dotyczy. Przede wszystkim, brak wydania przez sąd postanowienia o przedłużeniu pobytu

nieletniego w schronisku, po skierowaniu sprawy na rozprawę do rozpoznania w postępowaniu naprawczym skutkowało tym, że takie przedłużenie nie podlegało zaskarżeniu. Ponadto, postanowienie sądu o skierowaniu sprawy na rozprawę nie określało długości pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich.

30. Rzecznik Praw Obywatelskich podkreśliła, że umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich polega na pozbawieniu wolności. Wskazała także, że brak precyzyjnych przepisów na gruncie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, prowadzący do rozbieżnej wykładni przez sądy, nie może pozbawiać nieletnich ochrony praw przysługujących im na gruncie Konstytucji. Rzecznik Praw Obywatelskich wniosła do Ministra o rozważenie dokonania nowelizacji przepisu art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, która mogłaby rozwiązać sygnalizowany problem.

31. W odpowiedzi z dnia 22 lipca 2013 r. Minister Sprawiedliwości zgodził się z poglądem Rzecznika Praw Obywatelskich, że art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w swoim obecnym brzmieniu nie chroni w wystarczającym stopniu praw nieletniego przed arbitralnym działaniem sądu w sytuacji skierowania sprawy nieletniego do rozpoznania w postępowaniu poprawczym. Umieszczenie w schronisku dla nieletnich jest pozbawieniem wolności. Każdorazowe przedłużenie okresu pobytu ponad okres wynikający z postanowienia o jego zastosowaniu powinno być przedmiotem orzeczenia sądu rodzinnego. Minister poinformował Rzecznika, że podejmie prace legislacyjne w celu rozwiązania poruszonego problemu¹.

B. Konwencja o prawach dziecka

32. Art. 37 Konwencji o prawach dziecka, w istotnym zakresie, stanowi, co następuje:

"Państwa-Strony zapewnią, aby

(b) żadne dziecko nie zostało pozbawione wolności w sposób bezprawny lub arbitralny. Aresztowanie, zatrzymanie lub uwięzienie dziecka powinno być zgodne z

---

¹ Streszczenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości zostało ujęte w raporcie rocznym Rzecznika Praw Obywatelskich za rok 2013, który jest dostępny na stronie Biura RPO (www.brpo.gov.pl)

prawem i może być zastosowane jedynie jako środek ostateczny i na możliwie najkrótszy czas;

...

(d) każde dziecko pozbawione wolności miało prawo do uzyskania niezwłocznego dostępu do prawnej lub innej odpowiedzialnej pomocy, jak również prawo do kwestionowania legalności pozbawienia go wolności przed sądem lub inną kompetentną, niezawisłą i bezstronną władzą oraz domagania się uzyskania szybkiej decyzji w tej sprawie."

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ART. 5 UST. 1 KONWENCJI

33. Skarżący zarzucił, że w okresie po 7 sierpnia 2012 r. był pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądu. Skargę oparł na art. 5 ust. 1 pkt d) Konwencji, który stanowi, co następuje:

"1. Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem następujących przypadków i w trybie ustalonym przez prawo:

...

d) pozbawienia nieletniego wolności na podstawie zgodnego z prawem orzeczenia w celu ustanowienia nadzoru wychowawczego lub zgodnego z prawem pozbawienia nieletniego wolności w celu postawienia go przed właściwym organem;"

A. Dopuszczalność

34. Trybunał stwierdza, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu art. 35 ust. 3 lit. a) Konwencji, nie jest również niedopuszczalna z innych przyczyn. W związku z powyższym musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum skargi

1. Stanowiska stron

35. Skarżący podtrzymał swoją skargę.

36. Rząd, po zapoznaniu się ze stanem faktycznym i prawnym wskazanym w skardze, postanowił nie zajmować stanowiska odnośnie meritum skargi, mając na uwadze orzecznictwo Trybunału w sprawach odnoszących się do art. 5 Konwencji.

2. Uwagi pisemne strony trzeciej

37. W pierwszej kolejności, Helsińska Fundacja Praw Człowieka odwołała się do standardów międzynarodowych. Zwróciła ona uwagę, że zgodnie z art. 37 Konwencji o prawach dziecka, żadne dziecko nie może zostać pozbawione wolności w sposób bezprawny lub arbitralny. Ponadto, każde dziecko pozbawione wolności ma prawo do podważenia legalności pozbawienia go wolności przed sądem lub innym organem. Zgodnie z uwagami końcowymi w stosunku do Polski, przyjętymi przez Komitet Praw Dziecka w 2002 r., Komitet zalecił m.in., by Polska zapewniła pełną implementację standardów wymiaru sprawiedliwości w sprawach nieletnich, w szczególności w zakresie art. 37, 40 oraz 39 Konwencji, jak również Podstawowych Reguł Minimalnych Narodów Zjednoczonych dla Wymiaru Sprawiedliwości w Sprawach Nieletnich (*United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice*, Reguły Pekіńskie).

38. Strona trzecia odwołała się również do Zalecenia Rec 2003 (20) Komitetu Ministrów Rady Europy dot. nowych sposobów postępowania odnośnie przestępczości wśród nieletnich oraz roli wymiaru sprawiedliwości w sprawach nieletnich. Zalecenie przewiduje, że okres pozbawienia wolności podejrzanych nieletnich przed rozpoczęciem przewodu sądowego nie powinien przekraczać 6 miesięcy, a jego przedłużenie powinno być możliwe jedynie w szczególnych przypadkach. Tam, gdzie jest to możliwe, w stosunku do nieletnich powinno stosować się środki alternatywne do pozbawienia wolności.

39. Strona trzecia odniosła się również do polskich standardów konstytucyjnych w zakresie pozbawienia wolności, w szczególności do art. 41 [Konstytucji], zawierającemu gwarancję *habeas corpus*.

40. Strona trzecia dokonała opisu podstawowych właściwości ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z 1982 r. Wskazała na opinie niektórych ekspertów, z których wynikało, że ustawa nie spełnia założonych

celów i powinna zostać całkowicie znowelizowana. W odniesieniu do kwestii poruszonych w przedmiotowej sprawie, strona trzecia zwróciła uwagę, że w marcu 2013 r. Rzecznik Praw Dziecka zwrócił się do Rzecznika Praw Obywatelskich o rozważenie wystąpienia z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 27 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Rzecznik Praw Obywatelskich, po zapoznaniu się z praktyką sądową w tym zakresie, wystąpiła do Ministra Sprawiedliwości o rozwiązanie problemu wynikłego w związku z niespójnością wykładni art. 27.

41. Strona trzecia podkreśliła, że umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich było równoznaczne z pozbawieniem wolności przed wszczęciem postępowania sądowego. Pomimo to, ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich nie przewidywała takich gwarancji w stosunku do nieletnich, jakie przysługują oskarżonemu na gruncie Kodeksu postępowania karnego. Szczególnym mankamentem w zakresie stosowania art. 27 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich było automatyczne przedłużanie pobytu w schronisku dla nieletnich przy jednoczesnym braku odrębnego orzeczenia sądu w tej kwestii, jak również brak wskazania konkretnego terminu, na który takie pozbawienie wolności następowało. Strona trzecia podniosła, że przypadek skarżącego nie był odosobniony. Zgodnie z danymi Ministerstwa Sprawiedliwości (wg stanu na dzień 27 grudnia 2012 r.), 340 nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich mogło zostać potraktowanych w sposób podobny do tego, w jaki został potraktowany skarżący. W skali roku sądy wszczynały 830 postępowań poprawczych. Strona trzecia podkreśliła, że średni czas trwania postępowania poprawczego wynosił 3,89 miesiąca, jednak przed niektórymi sądami rejonowymi postępowania takie trwały nawet 8 lub 10 miesięcy.

3. Ocena Trybunału

42. Trybunał stale podkreśla, że art. 5 Konwencji gwarantuje fundamentalne prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Prawo to ma szczególne znaczenie w "społeczeństwie demokratycznym" w rozumieniu Konwencji (zob. m.in. *Winterwerp przeciwko Niderlandom*, 24 października 1979 r., pkt 37, Series A no. 33)). Jego podstawowym celem jest zapobieganie arbitralnemu lub bezpodstawnemu pozbawieniu wolności (zob. *McKay przeciwko Wielkiej Brytanii* [Wielka Izba], skarga nr 543/03, pkt 30, ECHR 006X).

43. Każdy może korzystać z ochrony tego prawa, tzn. [ma prawo] nie być pozbawionym wolności lub nie doświadczać przedłużającego się pozbawienia wolności (zob. *Weeks przeciwko Wielkiej Brytanii*, 2 marca 1987 r., pkt 40, Series A no. 114) z wyłączeniem warunków określonych w art. 5 ust. 1 Konwencji. Lista wyjątków z art. 5 ust. 1 ma charakter wyczerpujący i jedynie ich ścisła interpretacja jest zgodna z celem tego przepisu, a mianowicie z zapewnieniem, że nikt nie będzie pozbawiony wolności w sposób arbitralny (zob. *Amuur przeciwko Francji*, 25 czerwca 1996 r., pkt 42, *Reports* 1996-III; *Labita przeciwko Włochom* [Wielka Izba], skarga nr 26772/95, pkt 170, ECHR 2000-IV; oraz *Assanidze przeciwko Gruzji* [Wielka Izba], skarga nr 71503/01, pkt 170, ECHR 2004II).

44. Odnośnie kwestii "legalności" pozbawienia wolności, w tym pytania o to, czy został zachowany "tryb ustalony przez prawo", Konwencja przede wszystkim odsyła do prawa krajowego oraz ustanawia obowiązek postępowania zgodnie z ustalonymi w nim zasadami prawa materialnego i proceduralnego. Chociaż dla organów krajowych, szczególnie dla sądów, naturalne jest w pierwszej kolejności dokonywanie wykładni i stosowanie prawa krajowego, inaczej jest w sprawach, w których – na podstawie art. 5 ust. 1 - postępowanie niezgodne z prawem prowadzi do naruszenia Konwencji. W takich przypadkach Trybunał może, a wręcz powinien uczynić użytek z przysługujących mu kompetencji i dokonać kontroli przestrzegania prawa krajowego (zob. m.in. *Benham przeciwko Wielkiej Brytanii*, 10 czerwca 1996 r., pkt 41, *Reports* 1996III; *Baranowski przeciwko Polsce*, skarga nr 28358/95, pkt 50, ECHR 2000III; *Jėčius przeciwko Litwie*, skarga nr 34578/97, pkt 68, ECHR 2000IX; *Ladent przeciwko Polsce*, skarga nr 11036/03, pkt 47, 18 marca 2008 r.; oraz *Creangă przeciwko Rumunii* [Wielka Izba], skarga nr 29226/03, pkt 101, 23 lutego 2012 r.).

45. Zgodność z prawem krajowym nie jest jednak wystarczająca: art. 5 ust. 1 wymaga również, by każde pozbawienie wolności było dokonywane przy zachowaniu ochrony jednostki przed arbitralnością (zob. m.in. *Bouamar przeciwko Belgii*, 29 lutego 1988 r., pkt 47, Series A no. 129; *Steel i Inni przeciwko Wielkiej Brytanii*, 23 września 1998 r., pkt 54, *Reports* 1998-VII; *Witold Litwa przeciwko Polsce*, skarga nr 26629/95, pkt 78, ECHR 2000-III; oraz *Saadi przeciwko Wielkiej Brytanii* [Wielka Izba], skarga nr 13229/03, pkt 67, ECHR 2008). W związku z tym, Trybunał musi nadto upewnić się, czy prawo krajowe samo w sobie pozostaje w zgodzie z Konwencją, w tym wyrażone w nim i mające zastosowanie zasady ogólne, w

szczególności zasada pewności prawa (por. *Baranowski*, pkt 51-52; *Ječius*, pkt 56, oba cyt. powyżej).

46. Odnośnie ostatniej kwestii, Trybunał zwraca uwagę, że w kontekście pozbawienia wolności szczególnie istotne jest zachowanie zasady pewności prawa (zob. *Baranowski*, pkt 51-52; *Ječius*, pkt 56, oba cyt. powyżej). Standard „legalności” odnosi się również do „jakości prawa” i wymaga zapewnienia zgodności z zasadą rządów prawa, ideą znajdującą odbicie we wszystkich postanowieniach Konwencji. „Jakość prawa” w tym rozumieniu oznacza, że w przypadkach, w których prawo krajowe dopuszcza możliwość pozbawienia wolności, powinno być ono [prawo] dostępne, wystarczająco dokładne i przewidywalne w razie jego zastosowania, celem uniknięcia jakiegokolwiek ryzyka arbitralności (zob. *Amuur*, cyt. powyżej, pkt 50). Co zaś tyczy się samego pozbawienia wolności, konieczne jest, by prawo krajowe w wyraźny sposób definiowało warunki, pod jakimi może ono nastąpić (zob. *Creangă*, cyt. powyżej, pkt 120; oraz *Del Río Prada przeciwko Hiszpanii*, skarga nr. 42750/09, pkt 125, ECHR 2013).

47. W przedmiotowej sprawie Trybunał zwraca uwagę, że pomiędzy datą utraty mocy przez postanowienie z dnia 7 maja 2012 r. w sprawie umieszczenia skarżącego w schronisku dla nieletnich, tj. dniem 7 sierpnia 2012 r., a orzeczeniem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrza z dnia 9 stycznia 2013 r., nakazującego zwolnienie skarżącego, brak było orzeczenia sądowego, zezwalającego na dalsze pozbawienie skarżącego wolności. W tym czasie skarżący nadal przebywał w schronisku dla nieletnich, jedynie na tej podstawie, że sędzia wydał postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym na podstawie art. 42 § 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Fakt ten znajduje potwierdzenie w liście wysłanym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrza do obrońcy skarżącego, informującym, że po wydaniu przez sędziego postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym w dniu 27 lipca 2012 r., sąd nie przedłużył pobytu skarżącego w schronisku dla nieletnich na podstawie art. 27 § 3 ustawy.

48. Trybunał zwraca uwagę, że kwestia wynikła w przedmiotowej sprawie, tzn. przetrzymywanie nieletniego w schronisku dla nieletnich na podstawie postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym, była rozpatrywana przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Rzecznik Praw Obywatelskich ustaliła, że powszechna praktyka sądów rodzinnych w odniesieniu do art. 27 § 3 ustawy polegała na tym, że nie wydawano odrębnego postanowienia o przedłużeniu pobytu w schronisku

dla nieletnich w sytuacji, w której wydano postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym (zob. powyżej, pkt 28-29). Sądy rodzinne przyjmowały, że postanowienie to samo w sobie stanowiło podstawę do przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku. W ocenie Rzecznika, praktyka ta wynikała z niejasności przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Rzecznik zwróciła się w tej sprawie do Ministra Sprawiedliwości, który zgodził się, że istniejąca praktyka jest niezadowolająca i wymaga podjęcia stosownych środków (zob. powyżej, pkt 31).

49. Mając na uwadze powyższe, Trybunał stwierdza, po pierwsze, że ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, z powodu braku precyzyjnych przepisów, nakładających na sądy rodzinne obowiązek wydania postanowienia o przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich w przypadku przyjęcia sprawy do rozpoznania w postępowaniu poprawczym oraz w sytuacji, gdy wcześniejsze postanowienie o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich utraciło moc, nie spełnia kryterium „jakości prawa” dla celów art. 5 ust.1 Konwencji (zob. *Baranowski*, cyt. powyżej, pkt 55). Brak odpowiednich przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich we właściwym czasie pozwolił na rozwinięcie praktyki, zgodnie z którą przedłużenie pobytu w schronisku dla nieletnich było możliwe bez odpowiedniego orzeczenia sądu.

50. Po drugie, Trybunał stwierdza, że praktyka opisana w przedmiotowej sprawie, zgodnie z którą nieletni umieszczani byli w schronisku dla nieletnich nie na podstawie konkretnego przepisu prawa lub orzeczenia sądu, pozostaje w sprzeczności z zasadą pewności prawa, znajdującej odzwierciedlenie w Konwencji, oraz stanowiącej jeden z podstawowych elementów [składowych] zasady rządów prawa (zob. *Baranowski*, cyt. powyżej, pkt 56).

51. Trybunał zwraca uwagę, że art. 27 § 6 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich stanowi, iż łączny pobyt nieletniego w schronisku dla nieletnich, do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia kończącego postępowanie w sprawie w pierwszej instancji, nie może być dłuższy niż rok. Choć gwarancja ta jest ważna, w żaden sposób nie wpłynęła na polepszenie lub zmianę sytuacji skarżącego. Trybunał zwraca uwagę, że po utracie mocy przez początkowe postanowienie o umieszczeniu skarżącego w schronisku dla nieletnich, nadal przebywał on w schronisku nie na podstawie postanowienia sądu przez okres 5 miesięcy i 2 dni.

52. Podsumowując, Trybunał uznaje, że pozbawienie skarżącego wolności nie było „zgodne z prawem” w rozumieniu art. 5 ust 1 Konwencji. W związku z tym, doszło do naruszenia art. 5 ust. 1 Konwencji.

II. ZARZUT NARUSZENIA ART. 5 UST. 4 KONWENCJI

53. Skarżący zarzucił ponadto, że nie miał możliwości odwołania się do sądu w celu podważenia zgodności z prawem pozbawienia go wolności. Trybunał stwierdza, że w tym zakresie skarga powinna zostać rozpoznana na podstawie art. 5 ust. 4 Konwencji, który stanowi, co następuje:

„4. Każdy, kto został pozbawiony wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo odwołania się do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem.”

A. Dopuszczalność

54. Trybunał stwierdza, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu art. 35 ust. 3 lit. a) Konwencji, nie jest również niedopuszczalna z innych przyczyn. W związku z powyższym musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum skargi

1. Stanowiska stron

55. Skarżący podtrzymał swoją skargę.

56. Rząd, po zapoznaniu się ze stanem faktycznym i prawnym wskazanym w skardze, postanowił nie zajmować stanowiska odnośnie meritum skargi, mając na uwadze orzecznictwo Trybunału w sprawach odnoszących się do art. 5 Konwencji.

3. Ocena Trybunału

57. Trybunał przypomina, że na mocy art. 5 ust. 4 Konwencji osoba pozbawiona wolności przez aresztowanie lub zatrzymanie ma prawo odwołać się do sądu w celu dokonania oceny warunków proceduralnych i

prawno-materialnych, od których zależy „legalność” pozbawienia jej wolności, w rozumieniu art. 5 ust. 1 (zob. *Brogan i Inni przeciwko Wielkiej Brytanii*, 29 listopada 1988 r., pkt 65, Series A no. 145-B; *Reinprecht przeciwko Austrii*, skarga nr 67175/01, pkt 31 (a), ECHR 2005-XII; oraz *Idalov przeciwko Rosji* [Wielka Izba], skarga nr 5826/03, pkt 161, 22 maja 2012).

58. Pojęcie „legalności” z art. 5 ust. 4 Konwencji ma takie samo znaczenie, jak w art. 5 ust. 1, co oznacza, że osoba aresztowana lub zatrzymana ma prawo dochodzić ustalenia „legalności” pozbawienia wolności nie tylko w świetle wymogów stawianych przez prawo krajowe, ale również ustanowionych w Konwencji, zawartych w niej zasad ogólnych oraz pod kątem ograniczeń wynikających z art. 5 ust. 1 (zob. *E. przeciwko Norwegii*, 29 sierpnia 1990 r., pkt 49, Series A no. 181; *A. i Inni przeciwko Wielkiej Brytanii* [Wielka Izba], skarga nr 3455/05, pkt 202, ECHR 2009; oraz *Rahmani i Dineva przeciwko Bułgarii*, skarga nr 20116/08, pkt 75, 10 maja 2012 r.). Prawo do kontroli sądowej na gruncie art. 5 ust. 4 nie jest na tyle szerokie, by upoważniać sądy do dokonywania przez nie zmian decyzji właściwych organów we wszystkich aspektach danej sprawy, w tym w kwestiach czysto praktycznych. Kontrola ta powinna jednak być na tyle szeroka, by móc rzutować na te warunki, które są niezbędne dla [zapewnienia] legalności pozbawienia wolności danej osoby zgodnie z art. 5 ust. 1 (zob. *Chahal przeciwko Wielkiej Brytanii*, 15 listopada 1996 r., pkt 127, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V; oraz *S.D. przeciwko Grecji*, skarga nr 53541/07, pkt 72, 11 czerwca 2009 r.). Podobnie jak każde inne postanowienie Konwencji i jej Protokołów, art. 5 ust. 4 ma na celu zagwarantowanie praw, które nie są teoretyczne czy iluzoryczne, ale praktyczne i skuteczne (zob. *Schöps przeciwko Niemcom*, skarga nr 25116/94, pkt 47, ECHR 2001-I; oraz *Svipsta przeciwko Łotwie*, skarga nr 66820/01, pkt 129, ECHR 2006-III (wyciąg)).

59. Odnosząc się do przedmiotowej sprawy, Trybunał zwraca uwagę, że po utracie mocy przez początkowe postanowienie o umieszczeniu skarżącego w schronisku dla nieletnich, dalsze pozbawienie skarżącego wolności w tej placówce było oparte wyłącznie na wydanym przez sędziego postanowieniu o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym. Tym samym, jak zostało ustalone przez Trybunał powyżej, dalsze pozbawienie skarżącego wolności w schronisku dla nieletnich wynikało z praktyki, która rozwinęła się w związku z brakiem właściwych przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, nie miało natomiast oparcia w żadnych konkretnym przepisie prawa lub orzeczeniu sądowym.

60. Trybunał zwraca uwagę, że skarżący wystąpił z wnioskiem o zwolnienie, podnosząc, że po utracie mocy przez postanowienie o umieszczeniu go w schronisku dla nieletnich, nie wydano odrębnego postanowienia w przedmiocie przedłużenia jego pobytu w tej placówce. Wydaje się, że wniosek ten został złożony na podstawie art. 254 Kodeksu postępowania karnego, znajdującemu zastosowanie do postępowań

poprawczych w rozumieniu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich na podstawie jej art. 20. W dniu 9 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrza oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie ze schroniska. W uzasadnieniu [postanowienia] wskazano, że skarżący został oskarżony o popełnienie czynów zabronionych z użyciem niebezpiecznych przedmiotów, w związku z czym możliwość zastosowania innego środka niż zabezpieczający (umieszczenie w schronisku) jest wykluczona. Uzasadnienie miało pobieżny charakter i, co istotniejsze, nie odnosiło się do głównego argumentu podniesionego przez skarżącego, a mianowicie, że dalszy jego pobyt w schronisku dla nieletnich nie miał podstawy w postaci orzeczenia sądu.

61. Mając na uwadze powyższe, Trybunał zwraca uwagę, że wniosek o zwolnienie wnoszony jest w celu uchylenia lub zmiany środka zapobiegawczego. Niemniej jednak, Trybunał nie jest przekonany, czy wniosek o zwolnienie czyni zadość wymogowi kontroli sądowej zgodnie z art. 5 ust. 4 Konwencji w sytuacji, w której pozbawienie skarżącego wolności nie było skutkiem zastosowania środka zapobiegawczego przewidzianego w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich (umieszczenie w schronisku dla nieletnich), ale wynikało z faktu wydania postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym na podstawie art. 42 § 2 ustawy. W każdym razie, Trybunał nie ma obowiązku ustalenia tej kwestii z następujących powodów.

62. Nawet jeżeli z teoretycznego punktu widzenia wnioski o zwolnienie spełniałyby kryteria kontroli sądowej zgodnie z art. 5 ust. 4, nie miało to miejsca w sprawie skarżącego. Pomimo tego, że art. 5 ust. 4 Konwencji nie nakłada na sąd rozpoznający odwołanie w sprawie pozbawienia wolności obowiązku ustosunkowania się do każdego argumentu podniesionego w zarzutach odwołującego się, gwarancje ujęte w tym przepisie byłyby pozbawione znaczenia, gdyby sąd - opierając się na prawie krajowym i praktyce - mógł uznać za nieistotne lub zlekceważyć przywołane przez osobę pozbawioną wolności konkretne fakty, mogące poddać w wątpliwość rzeczywiste istnienie warunków, od których zależy "legalność" pozbawienia wolności w rozumieniu Konwencji (zob. *Nikolova przeciwko Bułgarii* [Wielka Izba], skarga nr 31195/96, pkt 61, ECHR 1999II). Jednakże, postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrza z dnia 9 sierpnia 2012 r. nie zawierało wyjaśnienia podstawy prawnej dalszego pozbawienia wolności skarżącego w schronisku dla nieletnich i jedynie odwoływało się do faktu, że został on oskarżony o popełnienie poważnych czynów zabronionych. Co więcej, kwestionowane postanowienie nie odnosiło się do kwestii "legalności" pozbawienia wolności skarżącego w rozumieniu art. 5 ust. 1 Konwencji, co zostało przez Trybunał ustalone powyżej.

63. Powyższe rozważania są wystarczające do uznania przez Trybunał, że skarżący nie dysponował odpowiednim środkiem odwoławczym,

umożliwiający kontrolę legalności pozbawienia wolności skarżącego w rozumieniu, co stanowi naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji.

64. W związku z tym, w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia tego przepisu.

III. ZASTOSOWANIE ART. 46 KONWENCJI

65. Art. 46 Konwencji, w istotnym zakresie, stanowi, co następuje:

"1. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się do przestrzegania ostatecznego wyroku Trybunału we wszystkich sprawach, w których są stronami.

2. Ostateczny wyrok Trybunału przekazuje się Komitetowi Ministrów, który czuwa nad jego wykonaniem. ..."

66. Trybunał po raz kolejny podkreśla, że na podstawie art. 46 Konwencji Wysokie Układające się Strony zobowiązują się do przestrzegania ostatecznego wyroku Trybunału we wszystkich sprawach, w których są stronami, zaś nad wykonaniem wyroków czuwa Komitet Ministrów. Wynika z tego m.in., że wyrok, w którym Trybunał stwierdza naruszenie przepisów Konwencji lub jej Protokołów, nakłada na pozwane państwo prawny obowiązek nie tylko zapłaty stronie pokrzywdzonej odpowiedniej sumy tytułem słusznego zadośćuczynienia, ale również wyboru, przy jednoczesnej kontroli ze strony Komitetu Ministrów, generalnych lub, odpowiednio, indywidualnych środków, których przyjęcie w krajowym porządku prawnym będzie służyć usunięciu naruszenia [Konwencji] stwierdzonego przez Trybunał oraz, na tyle, na ile to możliwe, usunięciu konsekwencji tego naruszenia (zob. *Menteş i Inni przeciwko Turcji* (Art. 50), 24 lipca 1998 r., pkt 24, *Reports* 1998IV; *Scozzari i Giunta*, [Wielka Izba], nr skarg 39221/98 i 41963/98, pkt 249, ECHR 2000-VIII; oraz *Maestri przeciwko Włochom* [Wielka Izba], skarga nr 39748/98, pkt 47, ECHR 2004-I). Do Trybunału nie należy, co do zasady, określenie, jakie środki mogą być odpowiednie do usunięcia konsekwencji naruszenia zgodnie z obowiązkami nałożonymi na pozwane państwo na podstawie art. 46 Konwencji (zob. *Scozzari i Giunta*, cyt. powyżej; *Brumărescu przeciwko Rumunii* (słuszne zadośćuczynienie) [Wielka Izba], skarga nr 28342/95, pkt 20, ECHR 2001-I; oraz *Öcalan przeciwko Turcji* [Wielka Izba], skarga nr 46221/99, pkt 210, ECHR 2005IV). Jednakże, w celu udzielenia pomocy pozwanemu Państwu w wywiązaniu się z zobowiązań wynikających z art. 46, Trybunał może wskazać rodzaj środków indywidualnych lub generalnych, które mogłyby zostać podjęte, by położyć kres naruszeniu (zob. *Broniowski przeciwko Polsce* [Wielka Izba], skarga nr 31443/96, pkt 194, ECHR 2004-V; *Scoppola przeciwko Włochom (nr 2)* [Wielka Izba], skarga nr 10249/03, pkt 148, ECHR 2009; *Stanev przeciwko Bułgarii* [Wielka Izba], skarga

nr 36760/06, pkt 255, 17 stycznia 2012; oraz *Suso Musa przeciwko Malcie*, skarga nr 42337/12, pkt 120, 23 lipca 2013 r.).

67. W ocenie Trybunału, problemy wykryte w sprawie skarżącego mogą w późniejszym czasie doprowadzić do wzrostu liczby innych uzasadnionych skarg. W tej kwestii Trybunał zwraca uwagę, że przytoczone w pisemnych uwagach strony trzeciej statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości wg stanu na dzień 27 grudnia 2012 r. wskazywały, że w okolicznościach podobnych do tych, które zostały wskazane w sprawie skarżącego, w schroniskach dla nieletnich umieszczono 340 nieletnich. W związku z tym, oraz mając na uwadze powyższe ustalenia (zob. pkt 49-50), Trybunał stwierdza, że w celu wykonania niniejszego wyroku wymagane jest podjęcie środków generalnych na poziomie krajowym.

68. Trybunał zwraca ponadto uwagę, że kwestie ustalone w sprawie skarżącego były już podnoszone przez Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwrócono na nie uwagę Ministra Sprawiedliwości, który uznał, że wymagają one rozwiązania w drodze nowelizacji prawa (zob. powyżej, pkt 31). Wydaje się jednak, że żadne konkretne działania w tym względzie nie zostały przez Rząd podjęte, a nadto, iż zmiany ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wprowadzone ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. nie rozwiązały problemów wskazanych przez Trybunał w sprawie skarżącego. W związku z powyższym, pozwane państwo powinno sięgnąć po środki legislacyjne, lub inne właściwe środki, w celu eliminacji praktyki wykształconej na gruncie art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, mającej zastosowanie we właściwym okresie, oraz zapewnienia, by każde pozbawienie nieletniego wolności miało podstawę w postaci orzeczenia sądu. Podjęte środki powinny być obliczone na usunięcie naruszeń obu przepisów Konwencji, które zostały stwierdzone przez Trybunał w przedmiotowej sprawie.

III. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

69. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

70. Skarżący domagał się odszkodowania w wysokości 5,000 euro (EUR) za doznaną szkodę niemajątkową w związku z nielegalnym pozbawieniem go wolności.

71. Rząd uznał, że żądana kwota jest zgodna z orzecznictwem Trybunału.

72. Trybunał stwierdza, że skarżący doznał szkody niematerialnej i uznaje jego roszczenie w całości.

B. Koszty i wydatki

73. Skarżący nie zwrócił się o zwrot kosztów i wydatków poniesionych przed Trybunałem.

C. Należne odsetki

74. Trybunał uznaje za właściwe, by odsetki z tytułu niewypłacenia zasądzonych kwot były ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego, powiększoną o trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE,

1. *Uznaje* skargę za dopuszczalną;
2. *Uznaje*, że nastąpiło naruszenie art. 5 ust. 1 Konwencji;
3. *Uznaje*, że nastąpiło naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji;
4. *Uznaje, iż:*

(a) pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu łącznie, w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku zgodnie z artykułem 44 ust. 2 Konwencji, kwotę 5,000 EUR (pięć tysięcy euro), powiększoną o wszelkie podatki, które mogą zostać nałożone na tę kwotę, tytułem poniesionej szkody niematerialnej, przeliczoną na walutę polską po kursie obowiązującym w dniu wydania rozstrzygnięcia;

(b) od dnia wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu, odsetki za zwłokę będą płacone od powyższej kwoty w wysokości równej marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego powiększonej o trzy punkty procentowe;

Sporządzono w języku angielskim oraz obwieszczono na piśmie w dniu 30 czerwca 2015 r., zgodnie z Regulą 77 ust. 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Françoise Elens-Passos
Kanclerz

Guido Raimondi
Przewodniczący